

Ryzyko cen towarów

Standardowo towary, którymi można obracać, klasyfikowane są przez wyróżnienie trzech ogólnych klas:

Towary rolno-spożywcze, które z kolei dzielone są na dwie podklasy:

- towary rolne (*agricultural commodities*),
- towary spożywcze (*soft commodities*).

Metale, które z kolei dzielone są na dwie podklasy:

- metale szlachetne (*precious metals*);
- metal przemysłowe (*industrial metals*).

Energia, która to klasa jest z kolei dzielona na dwie podklasy:

- surowce energetyczne (*energy resources*);
- energia elektryczna (*electricity*).

Tabela 1.1 zawiera zestawienie najważniejszych towarów, którymi obraca się na rynkach światowych.

Tabela 1.1. Podstawowe klasy towarów

Klasa towarów	Towary
Produkty rolne	Pszenica, soja, ryż, kukurydza
Produkty spożywcze	Cukier, kawa, kakao, sok pomarańczowy, mięso
Metale szlachetne	Złoto, srebro, platyna, pallad
Metale przemysłowe	Miedź, cyna, cynk, ołów, nikiel, aluminium
Surowce energetyczne	Ropa naftowa, gaz ziemny, węgiel
Energia elektryczna	Energia elektryczna

Źródło: opracowanie własne.

Należy dodać, że energia elektryczna obejmuje również tę jej część, która pochodzi z odnawialnych źródeł energii, takich jak wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, geotermia itp.

Ryzyko cen towarów dotyczy podmiotu kupującego lub sprzedającego towar. Oczywiście wzrost cen towaru jest korzystny dla sprzedającego i niekorzystny dla kupującego, a spadek cen towaru jest niekorzystny dla sprzedającego i korzystny dla kupującego. Tutaj jednak pojawia się kwestia wynikająca z faktu, że wymienione wyżej towary na rynkach są z reguły kwotowane w dolarach amerykańskich. Oznacza to, iż jednocześnie występuje ryzyko cen towaru i ryzyko kursu walutowego. Problem ten zilustrowany jest w następnym przykładzie.

Przykład

Polskie przedsiębiorstwo jest eksporterem miedzi, której ceny są kwotowane w dolarach USA (USD). Jest ono zatem narażone na ryzyko cen miedzi i ryzyko kursu walutowego. Obecna cena jednej tony miedzi wynosi 6500 USD, a obecny kurs dolara wynosi 3,65 zł, co oznacza cenę miedzi równą 23 725 zł.

Tabela 1.2 przedstawia cenę miedzi przy zmianach cen miedzi i kursu dolara o 10% i 20%.

Tabela 1.2. Cena miedzi w PLN w różnych scenariuszach zmian ceny miedzi w USD i kursu USD/PLN.

Kurs USD/PLN	Cena miedzi wzrost o 20%	Cena miedzi wzrost o 10%	Cena miedzi = 6500 USD	Cena miedzi spadek o 10%	Cena miedzi spadek o 20%
USD/PLN wzrost o 10%	31 317,00	28 707,25	26 097,50	23 487,75	20 878,00
USD/PLN wzrost o 5%	29 893,50	27 402,37	24 911,25	22 420,12	19 929,00
USD/PLN = 3,65	28 470,00	26 097,50	23 725,00	21 352,50	18 980,00
USD/PLN spadek o 5%	27 046,50	24 792,62	22 538,75	20 284,87	18 031,00
USD/PLN spadek o 10%	25 623,00	23 487,75	21 352,50	19 217,25	17 082,00

Tabela 1.2 przedstawia, jak znaczny może być efekt negatywny (dolna prawa część tabeli) i efekt pozytywny (górna lewa część tabeli) obu rodzajów ryzyka (cen miedzi i kursu walutowego).

Ryzyko rynkowe, którego rodzaje przedstawiliśmy powyżej, dotyczy wszystkich podmiotów, prowadzących działalność na rynku finansowym bądź rynkach związanych z rynkiem finansowym, takich jak rynek towarowy czy też rynek nieruchomości.

Następnym ważnym rodzajem ryzyka jest ryzyko kredytowe. Ryzyko to, w przeciwieństwie do ryzyka rynkowego, ma bardziej zindywidualizowany charakter.

1.3.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe (*credit risk*) wynika z możliwości niedotrzymania warunków przez drugą stronę kontraktu. Jest to szerokie rozumienie ryzyka kredytowego, obejmujące również ryzyko wynikające z udzielonego przez bank kredytu oraz wszystkie sytuacje, w których jedna strona ma zobowiązania finansowe wobec drugiej strony. Takie zobowiązania wynikają np. z tzw. instrumentów pochodnych (przedstawiamy je w dalszej części).